

Učebné osnovy pre Jazyk A: Literatúra: štandardná úroveň(SL)/vyššia úroveň(HL), školský rok 2023/2024

Pozn.: Učebné osnovy sú rovnako platné pre štandardnú aj vyššiu úroveň, pričom vyššia úroveň (je vyznačená v tabuľke ako **HL**) smeruje k rozšíreniu a prehĺbeniu jazykových a literárnych vedomostí a zručností

Lekcia,titul / Mesiac	Koncept(y)	Obsah	Obsahový/ Výkonový štandard	Úlohy na hodnotenie	Prístupy k učeniu a učeniu sa	Prepojenie na iné oblasti Voliteľné zdroje
<p>1. rok :</p> <p>Časť 1 : Čitateľ-text-autor</p> <p>september – január</p>	<p>Jazyková a literárna komunikácia</p> <p>Reprezentácia sveta v literárnom diele</p> <p>Perspektíva (autora, rozprávača, lyrického subjektu; čitateľa); Autorská poetika (od jazykovo-štylistických prostriedkov až po autorskú filozofiu)</p> <p>Mikrokompozícia (pásmo</p>	<p>Milan Rúfus: Až dozrieme (poézia; reflexívna lyrika)</p> <p>Jean-Paul Sartre: Múr (novela, myšlienky existencializmu, obdobie občianskej vojny v Španielsku)</p> <p>Ivan Bukovčan: Kým kohút nezaspieva (protivojnová dráma)</p> <p>Miroslav Válek: Zakázaná láska (poézia; reflexívna a lúboštná lyrika)</p> <p>Mila Haugová: Kridlatá žena/Výber z poézie (poézia; feministická a feminínna lyrika)</p>	<p>Rozvíjanie pamäťových a klasifikačných zručností→ Jazyk a jeho funkcie (dorozumievacia; kognitívna/poznávací; estetická; dôraz na estetickú funkciu jazyka a jej uplatnenie v umeleckej literatúre); uplatnenie jazykových a jazykovedných vedomostí na vecné (neumelecké) a umelecké texty.</p> <p>Rozvíjanie čitateľských zručností, čítanie viacerých druhov textov: (vecných, administratívnych, publicistických a</p>	<p>Vyhľadávanie a selekcia viacerých druhov a typov textov (literárnych aj neliterárnych) (portfólio)</p> <p>Ústne komentáre, interpretácie</p> <p>Písomné komentáre, interpretácie</p> <p>Prezentácie Prvý konspekt</p> <p>Formálna analýza</p>	<p>Recepcia (identifikácia základných znakov písaných textov, konotatívny a denotatívny potenciál textov, identifikácia mimotextových odkazov v umeleckom diele)</p> <p>Výskum, vyhľadávanie zdrojov (literárnych, neliterárnych)</p> <p>Komunikácia (jazyk ako nástroj komunikácie-vecnej aj umeleckej; možnosti</p>	<p>TOK/Teória poznania/</p> <p>Antológia súčasnej slovenskej poézie</p> <p>Sprevodca dielami slovenskej a svetovej literatúry</p> <p>Youtube: Pozdrav mojim rodákom...od Milana Rúfusa – mojliptov.sk</p> <p>Martin Martinček – fotografie Radosť zo života:</p> <p>Martin Martinček (dokument)</p> <p>Sylvia Plathová: Luna a tis (zb. poézie v preklade M. Haugovej)-HL</p> <p>Peter Balko – Peter Prokopec: Literatúra bodka.sk.</p>

	<p>rozprávača, pásmo postavy, lyrický subjekt, využité umelecké prostriedky, básnické obrazy a trópy; zvuková rovina básnického textu, prozodické vlastnosti poézie) a makrokompozícia umeleckého textu (žáner textu, uplatnenie princípov žánru)</p>		<p>umeleckých → čítanie textov všetkých literárnych druhov: poézia, próza, dráma, rozlišovanie medzi naratívnymi a nenaratívnymi literárnymi textami a žánrami, medzi lineárnymi a nelineárnymi textami)</p> <p>Rozvíjanie konceptuálneho porozumenia (schopnosť rozlišovať čítané, resp. počuté texty podľa ich základných jazykových znakov – s ohľadom na všetky jazykové roviny: zvukovú, tvarovú, lexikálnu, syntaktickú aj štylistickú)</p> <p>Rozvíjanie zručností na tvorbu ústnych komentárov a interpretácií (skúmanie podmienok vzniku literárneho diela, analýza tematických a jazykových prostriedkov</p>	<p>literárneho diela</p>	<p>jazykovej komunikácie; zrozumiteľnosť/n ezrozumiteľnosť umeleckého textu)</p> <p>Empatická rezponzia/ vciťovanie sa do umeleckého textu</p> <p>Produkcia (umelecký prednes, role-play, storytelling)</p>	<p>Peter Milčák: Ako sa číta báseň I, II.</p> <p>Daniel Hevier: Ťahák na básne.</p> <p>Válek (film): https://www.csfd.sk/film/601538-valek/prehľad/</p>
--	---	--	--	--------------------------	---	--

<p>Časť 2: Čas a priestor</p> <p>február – jún</p>	<p>Literárne dielo ako odraz doby, spoločenských okolností</p> <p>Kontexty vzniku literárnych diel (spoločensko-politický, historický, filozofický, kultúrny, estetický)</p> <p>Odraz doby v jazyku umeleckých diel (autorský idiolekt; vrstvy slovnej zásoby-</p>	<p>Guy de Maupassant: Miláčik a iné poviedky (zbierka poviedok, naturalistické prvky; čierny humor, spoločenská kritika) - HL</p> <p>George Orwell: 1984 (dystopický román, spoločenská kritika)</p> <p>Arthur Miller: Smrť obchodného cestujúceho (psychologická dráma, spoločenská kritika) - HL</p> <p>Ladislav Mňačko: Ako chutí moc (politický román; spoločenská kritika)</p> <p>Dušan Mitana: Psie dni</p>	<p>v štruktúre literárneho diela, miesto literárneho diela v tvorbe autora a v kontexte iných diel)</p> <p>Rozvíjanie produkčných (tvorivých)pisateľských a prezenčných zručností</p> <p>Rozvíjanie zručností analytického a kritického myslenia (schopnosť vnímať umelecké výpovede v širších-kontextuálnych súvislostiach, schopnosť vytvárať analógie so životom v danej dobe, schopnosť induktívneho a deduktívneho myslenia)</p> <p>Rozlišovanie štylistických prostriedkov v závislosti od komunikačnej</p>	<p>Ústne komentáre, analýzy a interpretácie</p> <p>Písomné komentáre, analýzy a interpretácie (analýza a interpretácie ako prípadová štúdia zameraná na prepojenie literárneho diela a kontext doby;</p>	<p>Kritické myslenie-rozlišovanie medzi fikčným svetom a reálnym svetom, identifikácia spôsobov, ako sa vo fikčnom svete vypovedá o dobe, aké má kvalitné umelecké dielo (nadčasové) presahy</p> <p>Empatická rezponzia/vciťovanie sa do</p>	<p>TOK/Teória poznania/</p> <p>Životopisný film o Guy de Maupassantovi: Guy de Maupassant https://www.csfd.sk/film/41374-guy-de-maupassant/prehľad/ - HL</p> <p>Film: Smrť obchodného cestujúceho (1985) https://www.csfd.sk/film/8095-smrt-obchodneho-cestujuceho/prehľad/</p> <p>George Orwell: 1984. Grafický román. Adaptoval Matyáš</p>
--	--	--	---	--	--	--

<p>spisovná/nespisovná slovná zásoba)</p> <p>Priestor a čas rozprávania (v naratívnych dielach, modelujúcich fikčné svety)</p>	<p>(zbierka poviedok, čierny humor; poetika absurdného, spoločenská kritika)</p>	<p>situácie v jednotlivých (literárnych aj neliterárnych) dielach; miera expresivity aj jej funkčné využitie v umeleckom texte)</p> <p>Rozvoj argumentačných schopností a zručností (pri analýze a interpretácii literárnych diel; schopnosť viesť konštruktívny a zmysluplný dialóg)</p>	<p>propagácia, propaganda, dezinformácia, agitácia)</p> <p>Prezentácie a diskusie v triede (panelové diskusie)</p>	<p>umeleckého textu (predstavy o totalite, totalitnej dobe a systéme a ich stvárnenie v umeleckom texte)</p> <p>Analýza, interpretácia, komparácia, analógia, syntéza</p> <p>Produkcia (umelecký prednes, role-play, storytelling)</p>	<p>Namai</p> <p>Závěrečná řeč JUDr. Milady Horákové (8.6.1950)</p> <p>Youtube: Démon súhlasu podľa Dominika Tatarku</p> <p>Marjane Satrapi: Persepolis (grafický román aj film) - HL</p> <p>Audio-poviedky.sk Dušan Mitana: Psie dni (https://audiopoviedky.sk/player/98?url=%2Fauthori%2F85%2FDusan-Mitana)</p> <p>M. Andričík: Beatnici. (antológia americkej beatnickej poézie)</p> <p>Peter Balko – Peter Prokopec: Literatúra bodka.sk.</p> <p>Milada Caltíková: Sprievodca dielami slovenskej a svetovej literatúry</p>
--	--	---	--	--	---

<p>2. rok</p> <p>Časť 3: Intertextualita: súvislosti medzi textami</p> <p>september – január</p> <p>február – apríl</p>	<p>Literárne diela vo vzťahu k iným literárnym dielam (umeleckým artefaktom, či dokonca k iným-neliterárnym konceptom)</p> <p>Kultúra a kultúrna identita (folklórne tradície v modernom svete)</p> <p>Súvislosti medzi literárnymi dielami z rozličných krajín a kultúrnych kontextov (formálne, myšlienkové, tematické)</p>	<p>Gabriel Gárca Márquez: Sto rokov samoty (román, magický realizmus; poetika absurdného; juhoamerické folklórne tradície, čierny humor)</p> <p>Peter Jaroš: Tisícročná včela (román, magický realizmus, čierny humor)</p> <p>Samuel Beckett: Čakanie na Godota (absurdná dráma, myšlienky existencializmu, čierny humor) - HL</p> <p>Milan Lasica – Július Satinský: Ako vzniká sliedka a všetky ďalšie hry (dráma; humorné a satirické prvky)</p> <p>Július Satinský: Moji milí Slováci (non-fiction, humorná spoločenská kritika) - HL</p>	<p>Rozvoj kritického myslenia (nachádzanie vzťahov a súvislostí medzi literárnymi dielami z rozličných krajín; literárnych a mimoliterárnych súvislostí); Odkrývanie mechanizmov humoru a komiky; identifikácia jazykových hračiek, vtipov a ich funkcie v umeleckom texte; rozlišovanie medzi vážnym a smiešnym v umeleckom diele</p> <p>Rozvoj metakognitívnych zručností</p>	<p>Ústne komentáre, analýzy a interpretácie; odkrývanie mechanizmu v humoru</p> <p>Panelové diskusie</p> <p>Písomné komentáre, analýzy a interpretácie (analýza a interpretácie a ako prípadová štúdia zameraná na prepojenie literárneho diela a kontext doby)</p>	<p>Analýza, interpretácia, komparácia, analógia, syntéza</p> <p>Metódy a techniky tvorivého písania (využívané jednak pri tvorbe vlastných tvorivých umeleckých výstupov a jednak pri tvorbe prípadovej štúdie a eseje)</p>	<p>TOK/Teória poznania/</p> <p>Filmová adaptácia románu Tisícročná včela (1983): https://www.csfd.sk/film/4735-tisicrocna-vcela/prehľad/</p> <p>Albert Camus: Mýtus o Syzifovi (filozofická esej, princípy filozofie existencializmu) - HL</p> <p>Texty o národných kultúrach a tradíciách (napr. Dejiny veľké Kolumbie)</p> <p>Dokument o J. Satinskom: Radosť zo života</p> <p>RND: Človečina</p> <p>Jiří Kulka: Psychologie umění - HL</p>
---	---	--	---	---	---	---

<p>máj - jún</p>	<p>Miešanie prvkov vysokej a masovej kultúry v umeleckom diele</p> <p>Miešanie vážnych a humorných prvkov v umeleckej výpovedi</p>		<p>(prepájanie vedomostí z analýz a interpretácií predchádzajúcich literárnych diel, nachádzanie súvislostí s filozofickými, psychologickými, estetickými konceptmi; odkrývanie umeleckého diela ako reprezentanta kultúry a kultúrnej identity);</p> <p>Rozvoj estetických kompetencií (identifikovanie estetických aspektov umeleckého diela ako špecifického artefaktu, rozlišovanie medzi vysokou a triviálnou literatúrou)</p>	<p>Písomná prípadová štúdia (štandardná úroveň)</p> <p>Esej (vyššia úroveň) - HL</p> <p>Individuálna ústna skúška</p>	<p>Práca so sekundárnou literatúrou a prameňmi, vyhľadávanie a triedenie zdrojov, princípy parafrázovania a citovania</p>	
------------------	--	--	---	--	---	--

Vypracovala: Doc., Mgr. Markéta ANDRIČÍKOVÁ, PhD.